

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

LV

Atzinums 01/2022

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punktu)

**attiecībā uz Komisijas
priekšlikumu regulai par
Eiropas politisko partiju un
Eiropas politisko fondu statusu
un finansēšanu**

Saturs

	Punkts
Ievads	01–04
Vispārīgi komentāri	05–09
Konkrēti komentāri	10–49
Šā priekšlikuma finansiālā ietekme uz ES budžetu	10–11
Aizdevumi	12
Līdzfinansējums	13–15
Papildu pašu resursi	16–19
Iemaksas	20–27
Iemaksas no trešām valstīm	20–24
Iemaksas (citas piezīmes)	25–27
Ziedojumi	28–29
Ziņošanas pienākumi	30–32
Sankcijas	33–38
Tautas nobalsošanas kampaņu finansēšana	39–43
Politiskās reklāmas pārredzamība	44–47
Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48
Tiesiskā regulējuma vienkāršošana	49
Pielikums	
Ierosinātās regulas pantu un mūsu komentāru mijņorādes	

EIROPAS SAVIENĪBAS REVĪZIJAS PALĀTA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 287. panta 4. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu regulai par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu,

ņemot vērā 2022. gada 21. janvārī saņemto Padomes lūgumu sniegt atzinumu,

ņemot vērā 2022. gada 31. janvārī saņemto Eiropas Parlamenta lūgumu sniegt atzinumu,

tā kā:

1) Eiropas politiskās partijas un Eiropas politiskie fondi nav Savienības izveidotas struktūras LESD 287. panta 1. punkta nozīmē, tāpēc mēs tās nerevidējam. Tomēr apmērā, kādā šīs partijas un fondi saņem finansējumu no ES budžeta, mūsu kompetencē ir veikt revīzijas, pamatojoties uz uzskaites pārbaudēm un apmeklējumiem uz vietas attiecīgajās telpās, atbilstoši LESD 287. panta nosacījumiem;

2) mūsu revīzijas automātiski neattiecas uz finansējumu, ko Eiropas politiskās partijas un fondi saņem no citiem avotiem, kas nav ES budžets. Tomēr, tā kā ES finansējums un no citiem avotiem saņemtais finansējums mijiedarbojas, mūsu revīzijas darba gaitā var būt vajadzība izskatīt no citiem avotiem saņemtos līdzekļus;

3) mūsu ticamības deklarācijas vajadzībām veiktajās revīzijās laikposmā no 2019. līdz 2014. gadam konstatējām, ka Eiropas politiskās partijas bija pieļāvušas nepilnības iepirkuma procedūrās un bija iesniegušas neattiecināmu izdevumu atlīdzināšanas pieprasījumus;

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Regula (ES, Euratom) Nr. 1141/2014¹ par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu stājās spēkā 2017. gada 1. janvārī un kopš tā laika ir divreiz grozīta²;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) Nr. 1141/2014 (2014. gada 22. oktobris).

² Grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2018/673 (2018. gada 3. maijs) un ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2019/493 (2019. gada 25. marts).

5) saskaņā ar Regulas pārskatīšanas klauzulu (38. pants) Eiropas Parlaments³ un Eiropas Komisija⁴ sagatavoja atsevišķus ziņojumus par Regulas Nr. 1141/2014 piemērošanu;

6) 2021. gada 25. novembrī Komisija iesniedza Eiropas Parlamentam un Padomei priekšlikumu regulai par Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu statusu un finansēšanu⁵ (turpmāk tekstā – “Priekšlikums”). Ar jauno regulu ir paredzēts aizstāt Regulu Nr. 1141/2014,

IR PIENĒMUSI ŠO ATZINUMU.

³ *European Parliament's Report (A9-0294/2021) of 26 October 2021 on the application of Regulation (EU, Euratom) No 1141/2014 on the statute and funding of European political parties and European political foundations (2021/2018(INI))*, kam sekoja 2021. gada 11. novembra rezolūcija.

⁴ COM(2021) 717 final, 23.11.2021.

⁵ COM(2021) 734 final, 2021/0375 (COD), 25.11.2021.

Ievads

01 Līgumā⁶ noteikts, ka Eiropas politiskās partijas veicina Eiropas politiskās apziņas veidošanos un Savienības pilsoņu gribas izteikšanu. Pašlaik ir 10 reģistrētas Eiropas politiskās partijas un ar tām saistītie fondi⁷.

02 Kopējā ES finansējuma summa, kas pieejama Eiropas politiskajām partijām, laika gaitā ir pieaugusi no 6,5 miljoniem EUR 2004. gadā⁸ līdz 46 miljoniem EUR 2021. gadā⁹. Eiropas politiskajiem fondiem piešķirtais finansējums ir pieaudzis no 5 miljoniem EUR 2008. gadā līdz 23 miljoniem EUR 2021. gadā. Pašreizējā regulā ir paredzēts, ka 10 % no gada budžeta vienlīdzīgi sadala attiecināmajām partijām, bet atlikušos 90 % sadala proporcionāli attiecīgās partijas deputātu skaitam Eiropas Parlamentā. Finansējumu sadala kā priekšfinansējumu.

03 Finansējuma galīgo summu nosaka pēc tam, kad ārējais revidents ir sagatavojis ziņojumu un ir veiktas pārbaudes, par kurām atbild attiecīgi Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu iestāde (turpmāk tekstā – “Iestāde”) un Eiropas Parlamenta kredītrīkotājs. Attiecināmie izdevumi ir tādi izdevumi, kas izlietoti sanāksmēm, konferencēm, personāla algošanai, pētījumiem un Eiropas Parlamenta vēlēšanu kampaņām. Eiropas politisko partiju un fondu iestāde reģistrē Eiropas politiskās partijas un Eiropas politiskos fondus un var piemērot sankcijas.

04 Saskaņā ar Komisijas paskaidrojuma rakstu¹⁰ Priekšlikuma mērķis ir

- palielināt Eiropas politisko partiju un fondu finansiālo dzīvotspēju,
- atvieglot to mijiedarbību ar tajās ietilpstošajām valstu partijām, lai vienkāršotu Eiropas politiskajām partijām dalību ES jautājumiem veltītās valstu kampaņās,
- novērst atlikušās nepilnības attiecībā uz finansējuma avotiem un pārredzamību (jo īpaši attiecībā uz ziedojumiem un finansējumu no valstīm ārpus ES),

⁶ Līgums par Eiropas Savienību, 10. panta 4. punkts.

⁷ Avots: Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu iestāde.

⁸ Eiropas Parlamenta Izpētes dienests, *ex post* novērtējums, *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014*, 29.–31. lpp.

⁹ Eiropas Parlamenta 2021. gada budžets, 46. lpp.

¹⁰ COM(2021) 734 final, 2021/0375 (COD), 25.11.2021., 2. lpp.

- samazināt pārmērīgu administratīvo slogu,
- palielināt juridisko noteiktību,
- risināt jautājumus, kas saistīti ar jauno vidi tiešsaistes politiskajām kampaņām, riskiem, ko rada iespējama iejaukšanās no ārvalstīm, un datu aizsardzības noteikumu pārkāpumiem politiskajā reklāmā.

Vispārīgi komentāri

05 Tāpat kā mūsu iepriekšējos atzinumos¹¹ un saskaņā ar pilnvarām, mēs galveno uzmanību pievēršam elementiem, kas varētu ietekmēt ES budžetu, tātad mēs nepaužam viedokli par tām Priekšlikuma daļām, kuras galvenokārt ietver politisku izvēli. Lai gan paužam šo svarīgo ierunu, vienlaikus uzskatām, ka Priekšlikums kopumā atbilst Komisijas galvenajiem uzskaitītajiem mērķiem (sk. **04.** punktu).

06 Mēs atzinīgi novērtējam tos noteikumus, kuru mērķis ir palielināt Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu finansēšanas pārredzamību, piemēram, ziedojumu pienācīgas pārbaudes mehānismu.

07 Tomēr uzskatām, ka Priekšlikumā ir vairāki trūkumi šādos jautājumos:

- aizdevumi (sk. **12.** punktu),
- līdzfinansējums (sk. **13.–15.** punktu),
- papildu pašu resursi (sk. **16.–19.** punktu),
- iemaksas, ko veic Eiropas politiskajās partijās ietilpstošās partijas un fondos ietilpstošās organizācijas, kas darbojas trešās valstīs (sk. **20.–24.** punktu),
- citas iemaksas un ziedojumi (sk. **25.–29.** punktu),
- sankcijas (sk. **33.–37.** punktu),
- Eiropas politisko partiju finansējums tautas nobalsošanas kampaņām (sk. **39.–43.** punktu),
- politiskās reklāmas pārredzamība (sk. **44.–47.** punktu).

08 Atzīmējam arī, ka Priekšlikumā ir ierosināts ieviest papildu pienākumus Eiropas politisko partiju un Eiropas politisko fondu iestādei, kuras uzdevumi līdz ar to kļūs sarežģītāki.

¹¹ ERP ir publicējusi divus atzinumus par Eiropas politisko partiju un fondu finansēšanu: [Atzinumu Nr. 1/2013](#) par Regulu Nr. 1141/2014 un [Atzinumu Nr. 5/2017](#) par 2018. gada 3. maija grozošo regulu.

09 Nākamajā iedaļā esam formulējuši konkrētus komentārus par Priekšlikumu. **12.**, **37.** un **49.** punktā atkārtojam mūsu iepriekšējos ierosinājumus, kuri joprojām nav iestrādāti šajā priekšlikumā. *Pielikumā* konkrētie komentāri ir savietoti ar ierosinātajiem grozījumiem.

Konkrēti komentāri

Šā priekšlikuma finansiālā ietekme uz ES budžetu

10 Priekšlikuma pielikumā, kurā dots tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskats, ir sniegta informācija par ietekmi uz lestādes budžetu, ko izraisīs paredzamās izmaksas par vienu papildu darbinieku. Mēs atzīmējam, ka lestāde savā budžeta plāna projektā ir iekļāvusi augstāku aplēsi.

11 Komisijas Priekšlikuma paskaidrojuma rakstā norādīts, ka līdz ar Eiropas politisko partiju līdzfinansējuma likmes pazemināšanu var nākties paredzēt papildu finanšu resursus un ka par to katru gadu būs jālemj budžeta lēmējinstīcijai. Mēs atzīmējam, ka tādējādi ietekme uz budžetu ir neskaidra.

Aizdevumi

12 Eiropas politiskās partijas un fondi arvien vairāk ir ņēmuši aizdevumus, lai izpildītu pašu resursu prasības¹². Tomēr, lai gan aizdevumi ir iekļauti 2. panta 7. un 8. punktā dotajās “dotāciju” un “iemaksu” definīcijās, nav īpašu noteikumu par aizdevumu izcelsmi un nosacījumiem, kā jau norādīts mūsu iepriekšējos atzinumos (sk. **05.** punktu).

Līdzfinansējums

13 Priekšlikuma 20. panta 4. punktā ir paredzēts, ka no Eiropas politisko partiju pašu resursiem nodrošinātā līdzfinansējuma likme samazināsies no pašreizējiem 10 % līdz 5 %. Turklāt Priekšlikumā paredzēts ieviest jaunu finansējuma likmi 0 % apmērā no pašu resursiem Eiropas Parlamenta vēlēšanu gadā. Komisija skaidro ierosinātās izmaiņas ar grūtībām, kādas finansējuma piesaistīšanā rodas īpaši mazajām partijām, turklāt šāda veida noteikumi būtu labāk saskaņoti ar fondu līdzfinansējuma likmēm.

¹² Eiropas Parlamenta Izpētes dienests, *ex post* novērtējums, *Statute and funding of European political parties under Regulation 1141/2014*, 39. lpp.

14 Mēs atzīmējam, ka līdzfinansējums no ES budžeta ir palielināts no 75 % 2004. gadā līdz 85 % 2007. gadā un 90 % kopš 2018. gada¹³. Mēs neizsakām komentārus par ierosināto palielinājumu līdz 95 %, jo tas ir politisks lēmums. Saskaņā ar nesen Parlamenta uzdevumā sagatavotu pētījumu, šāda pieeja nodrošina līdzsvaru starp Eiropas politisko partiju grūtībām piesaistīt līdzfinansējumu un lielāku finansiālo stabilitāti, no vienas puses, un risku, ka Eiropas politiskajām partijām vājinās jau tā nestiprās tiešās saiknes ar pilsonisko sabiedrību un dalībvalstīm¹⁴.

15 Mēs uzskatām, ka Eiropas Parlamenta vēlēšanu gadā ierosinātais 100 % finansējums neatbilst līdzfinansēšanas koncepcijai, saskaņā ar kuru līdzekļus pilnībā nevajadzētu nodrošināt no ES budžeta. Tātad uzskatām, ka vismaz nelielai daļai finansējuma būtu jānāk no Eiropas politisko partiju pašu resursiem saskaņā ar spēkā esošajiem Finanšu regulas noteikumiem. Turklāt divas dažādas līdzfinansējuma likmes divos dažādos gados var sarežģīt stāvokli saistībā ar neizmantoto apropriāciju pārvešanu uz nākamo gadu.

Papildu pašu resursi

16 Pašlaik Eiropas politisko partiju un fondu citi ieņēmumu avoti (ne ES budžeta līdzekļi) ir tikai vai nu iemaksas, vai arī ziedojumi. Ierosinātās regulas 2. panta 9. punktā un 23. panta 13. punktā ir paredzēta trešā ieņēmumu kategorija, kas būtu saistīta ar partijas vai fonda saimniecisko darbību, proti, "pašu resursi". Noteikts, ka šie "pašu resursi" nepārsniegs 5 % no partijas vai fonda gada budžeta.

17 Mēs uzskatām, ka termina "pašu resursi" izmantošana tam, lai definētu tikai saimnieciskās darbības radītos papildu ienākumus, rada neprecizitāti, jo pašu resursi praktiski jau pastāv (ieņēmumi no iemaksām un ziedojumiem). Tāpēc ierosinām izmantot konkrētāku terminu, tostarp ierosinātā 23. panta virsrakstā.

¹³ Turpat, 34. lpp.

¹⁴ Eiropas Parlamenta pasūtīts pētījums, *Edoardo Bressanelli, Towards a revision of the Regulation on the statute and funding of European political parties and foundations*, 2022. gada marts, 52. lpp.

18 Ierosinātās regulas 3. panta 1. punkta g) apakšpunktā ir norādīts, ka Eiropas politisko partiju drīkst reģistrēt tikai tad, ja tās mērķis nav gūt peļņu. Pastāv risks, ka dažas saimnieciskās darbības varētu neatbilst šim pantam, tāpēc mēs ierosinām uzskaitīt tās saimnieciskās darbības, kuras uzskatīs par atbilstošām 3. panta 1. punkta g) apakšpunktam.

19 Mēs ierosinām papildināt regulu ar noteikumiem, kas novērstu risku, ka papildu pašu resursus iekasē tādēļ, lai apietu iemaksām un ziedojumiem piemērojamus noteikumus, īpaši attiecībā uz maksimālajām summām un līdzekļu izcelsmi (ierosinātās regulas 23. pants).

Iemaksas

Iemaksas no trešām valstīm

20 Kā paskaidrots 24. punktā, atbilstoši pašreizējai Regulai Eiropas politiskās partijas nedrīkst iekasēt iemaksas no to sastāvā esošām partijām, kuru mītne atrodas ārpus ES.

21 Saskaņā ar ierosinātās regulas 23. panta 9. un 10. punktu Eiropas politiskajām partijām un fondiem būs jāmaksā iemaksas no to sastāvā esošajām partijām vai organizācijām, kuras darbojas Eiropas Padomes valstīs. Šāda veida iemaksas nedrīkstēs pārsniegt 10 % no kopējām iemaksām, lai ierobežotu ārvalstu iejaukšanās risku. Iemaksu kopējā vērtība nedrīkstēs pārsniegt 40 % no Eiropas politiskās partijas vai fonda gada budžeta. Komisija apgalvo, ka šā priekšlikuma mērķis ir uzlabot sadarbību ar ilgstošām dalībpartijām, kuras atbalsta ES vērtības. Pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES Eiropas Parlaments saprata, ka ir pieaugusi nepieciešamība pārskatīt dažādas partiju dalības kategorijas un dalības maksas iekasēšanu¹⁵. Dalībpartijas no Apvienotās Karalistes tagad tiek uzskatītas par trešo valstu partijām, un tām nav atļauts veikt iemaksas saskaņā ar pašreizējo juridisko pamatu.

¹⁵ *European Parliament's Report (A9-0294/2021) of 26 October 2021 on the application of Regulation (EU, Euratom) No 1141/2014 on the statute and funding of European political parties and European political foundations (2021/2018(INI))*, kam sekoja 2021. gada 11. novembra rezolūcija.

22 Atbilstoši ierosinātās regulas I pielikumam Eiropas politiskajām partijām un fondiem būs jāiesniedz deklarācija par apņemšanos nodrošināt, ka to sastāvā esošās partijas vai organizācijas ievēro LES 2. pantā noteiktās vērtības¹⁶ (šī prasība attiecas uz ES valstu dalībpartijām) vai līdzvērtīgas vērtības (ja dalībpartija ir no kādas trešās valsts). Šī apņemšanās būtu arī papildu nosacījums reģistrācijai, un šis nosacījums iekļauts 3. panta 1. punkta e) apakšpunktā un 3. panta 2. punkta d) apakšpunktā.

23 Mūsaprāt, ierosinātajā regulā nav paredzēti pasākumi, kas pienācīgi mazinātu ārvalstu iekļaušanās risku, ko rada Eiropas politiskajā partijās ietilpstošās partijas, kuras veic iemaksas un kuru mītne atrodas Eiropas Padomes valstīs un ārpus ES. Praksē būs grūti nodrošināt, ka šīs dalībpartijas ievēro ierosinātās regulas 1. pielikumā minētās līdzvērtīgās vērtības, jo izmantotais termins ir ļoti plašs un bez skaidras definīcijas. Mēs atzīmējam arī, ka iemaksu pieļaušana no valstīm ārpus ES neatbilst regulas noteikumam, saskaņā ar kuru ir aizliegti ziedojumi no trešās valstīs izvietotām struktūrām, kā arī tādu trešo valstu indivīdu ziedojumi, kuri nav tiesīgi balsot Eiropas Parlamenta vēlēšanās (sk. ierosinātās regulas 23. panta 6. punktu).

24 Priekšlikuma paskaidrojuma rakstā ir pieminēts Vispārējās tiesas 2020. gada 25. novembra spriedums lietā T-107/19¹⁷, ar kuru apstiprināts, ka uz partiju ārpus ES neattiecas Regulā dotā "politiskās partijas" definīcija, jo tāda partija nav (Savienības) "pilsoņu apvienība" un tā nav "atzīta vai izveidota saskaņā ar vismaz vienas dalībvalsts tiesību sistēmu". Ierosinātās regulas 2. panta 1. punktā dotā politiskās partijas definīcija nav mainīta. Mēs uzskatām, ka saskaņā ar lietu T-107/19 iemaksas, kuras veic dalībpartija ar mītņi trešā valstī, joprojām varētu interpretēt kā aizliegtas.

Iemaksas (citas piezīmes)

25 Mēs uzskatām, ka pārredzamības labad informācija par iemaksām, kas saņemtas no atsevišķiem Eiropas politisko partiju vai fondu biedriem (fiziskām personām), būtu jāpublisko tāpat kā informācija par iemaksām, kuras veic dalībpartijas vai dalīborganizācijas. Tāpēc ierosinām ievietot atsauci uz jaunās regulas 23. panta 11. punktu un 36. panta 1. punkta f) apakšpunktu, pienācīgi ņemot vērā datu aizsardzības noteikumus.

¹⁶ Respekts pret cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesībām, tostarp minoritāšu tiesībām.

¹⁷ Sk. [Vispārējās tiesas 2020. gada 25. novembra spriedumu lietā T-107/19](#).

26 23. panta 11. punkta otrajā daļā ir noteikts, ka gadā no viena biedra iekasējamās iemaksas robežvērtību 18 000 EUR nepiemēro, ja attiecīgais biedrs ir arī ievēlēts par Eiropas Parlamenta, valsts parlamenta, reģionālā parlamenta vai reģionālās asamblejas deputātu. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi, mēs ierosinām svītrot 23. panta 11. punkta otro daļu.

27 Mūsaprāt, 23. panta 11. punkta pirmajā daļā ir pieļauta redakcionāla kļūda, proti, būtu jāatsaucas uz 9. un 10. punktu, nevis uz 8. un 9. punktu.

Ziedojumi

28 Ierosinātās regulas 23. panta 5. punktā ir paredzēts, ka attiecībā uz visiem ziedojumiem, kuru vērtība pārsniedz 3000 EUR, Eiropas politiskās partijas un fondi pieprasa ziedotājiem sniegt informāciju, kas nepieciešama to pienācīgai identificēšanai, un ka Eiropas politiskās partijas un fondi saņemto informāciju nosūta lestādei pēc tās pieprasījuma. 23. panta 8. punktā ir noteikts, ka lestāde var lūgt papildu informāciju, lai veiktu ziedojumu pārbaudes, ja tai ir pamats uzskatīt, ka kāds ziedojums ir piešķirts, pārkāpjot regulu. Saskaņā ar 23. panta 3. punktu par ziedojumiem un ar tiem segtajiem izdevumiem sešu mēnešu laikā pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām ziņo reizi nedēļā. Mēs atzinīgi vērtējam šos noteikumus, kuru mērķis ir palielināt ziedojumu pārredzamību.

29 Mēs atzīmējam, ka 23. panta 6. punktā ir noteikts, ka Eiropas politiskās partijas un fondi nepieņem anonīmus ziedojumus un iemaksas. 23. panta 5. punktā paredzētā 3000 EUR robežvērtība ziedotāju identificēšanai neatbilst šim anonimitātes aizliegumam.

Ziņošanas pienākumi

30 Pašlaik Eiropas politiskajām partijām un fondiem ir pienākums iesniegt gada finanšu pārskatus un to skaidrojumus saskaņā ar mītnes dalībvalsts tiesību aktiem, kā arī pamatojoties uz starptautiskajiem grāmatvedības standartiem. Ar ierosinātās regulas 26. panta 1. punkta a) apakšpunktu nolūkā vienkāršot administratīvo slogu un samazināt izmaksas tiek atcelts pienākums iesniegt finanšu pārskatus, pamatojoties uz starptautiskajiem grāmatvedības standartiem.

31 Mēs atzīmējam, ka Eiropas politiskās partijas un fondi sniedz informāciju Eiropas Parlamentam, lai tas varētu piemērot atbilstošus kontroles mehānismus, ka pārskatus revidē ārējs revidents un ka lestāde pārskatu sagatavošanai ir izstrādājusi standarta veidnes, kurās iekļaujama informācija par ziedojumiem un iemaksām.

32 Mēs piekrītam ierosinātajam 26. panta 1. punkta a) apakšpunktam, kurš samazinās administratīvo slogu, taču uzsveram, ka vienmēr ir svarīgi piemērot kontroles mehānismus, lai samazinātu ES budžeta finanšu risku. Nesenā pagātnē esam ziņojuši par publiskā iepirkuma nepilnībām un par Eiropas politisko partiju deklarētiem neattiecināmiem izdevumiem¹⁸, tāpēc šim jautājumam jāpievērš palielināta uzmanība, jo mēs šos izdevumus uzskatām par augsta riska izdevumiem.

Sankcijas

33 Ierosinātās regulas 30. panta 4. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka nekvantificējamu pārkāpumu gadījumos sankcijas piemēro kā “fiksētu procentuālo apmēru” no attiecīgās Eiropas politiskās partijas vai fonda gada budžeta. Šā panta 4. punkta a) apakšpunkta i) līdz iv) punktā ir uzskaitīti procentu diapazoni, bet nav sīkāk aprakstīti piemērojami noteikumi. Mēs uzskatām, ka ir nekonsekventi vienā un tajā pašā pantā atsaukties uz fiksētu procentuālo daļu, no vienas puses, un procentuālo daļu diapazoniem, no otras puses.

34 Saskaņā ar 21. panta 4. punktu Eiropas politiskajām partijām būtu jāpierāda, ka tajās ietilpstošās partijas savās tīmekļa vietnēs ir “pastāvīgi” publicējušas informāciju par dzimumu pārstāvību starp kandidātiem pēdējās Eiropas Parlamenta vēlēšanās un par dzimumu pārstāvības situācijas attīstību Eiropas Parlamenta deputātu vidū. Ierosinātās regulas 30. panta 2. punkta a) apakšpunkta ix) punktā ir paredzētas sankcijas par iepriekš minētā panta noteikumu neievērošanu. Mēs ierosinām labāk definēt pienākumu publicēt informāciju par dzimumu pārstāvību, jo vārds “pastāvīgi” nepaskaidro, cik bieži informācija jāatjaunina.

35 Ar ierosinātās regulas 30. panta 2. punkta a) apakšpunkta vi) punktu Komisija atceļ pašreizējās regulas noteikumus, kas ļāva lestādei uzlikt sankcijas par neprecizitātēm, ko gada finanšu pārskatos konstatējušas struktūras, kuras ir pilnvarotas revidēt vai pārbaudīt Eiropas Savienības vispārējā budžeta finansējuma saņēmējus. Lai gan mēs saprotam, ka šie noteikumi tiek atcelti tāpēc, lai vairs neprasītu publicēt gada finanšu pārskatus atbilstoši starptautiskajiem grāmatvedības

¹⁸ Sk. ERP 2019. gada pārskata 9.8. punktu un ERP 2014. gada pārskata 9.11. punktu.

standartiem, tomēr uzskatām, ka tādā veidā tiktu ierobežota revīzijas ietekme. Tāpēc ierosinām saglabāt iespēju lestādei piemērot sankcijas gadījumos, kad revīzijas struktūras ir atklājušas neprecizitātes, tostarp tad, ja neprecizitātes ir atklātas gada finanšu pārskatos, kuri sagatavoti atbilstoši Eiropas politisko partiju vai fondu mītnes dalībvalsts tiesību aktiem.

36 Ierosinātajā 30. pantā par sankcijām ir noteiktas divas dažādas pieejas gadījumos, kad partija vai fonds atrodas kādā no izslēgšanas situācijām, kas minētas Finanšu regulas 136. panta 1. punktā:

- 30. panta 1. punkta a) apakšpunkts: lestāde izlemj sankcijas veidā svītrot Eiropas politisko partiju vai fondu no reģistra;
- 30. panta 2. punkta a) apakšpunkta v) punkts: par nekvantificējamiem pārkāpumiem lestāde piemēro finansiālas sankcijas, kas sīkāk definētas 30. panta 4. punkta a) apakšpunkta vi) punktā kā 50 % no attiecīgās Eiropas politiskās partijas vai fonda iepriekšējā gada budžeta.

Mūsaprāt, ierosinātajā regulā būtu jāprecizē, vai šīs sankcijas ir kumulatīvas.

37 Sankcijas par kvantificējamiem pārkāpumiem (piemēram, par nelikumīgi saņemtām vai nepaziņotām summām) joprojām ir ierobežotas līdz 10 % no Eiropas politiskās partijas vai fonda gada budžeta (ierosinātās regulas 30. panta 4. punkta b) apakšpunkts), lai gan mūsu iepriekšējos atzinumos ieteicām šo maksimālo robežvērtību atcelt.

38 Priekšlikumā ir ierosināts atcelt trīs mēnešu periodu starp lestādes lēmumu anulēt Eiropas politiskās partijas vai fonda reģistrāciju un lēmuma stāšanās spēkā. Saskaņā ar 11. panta 5. punktu lēmums stājas spēkā pēc tā paziņošanas. Mēs piekrītam, ka šis grozījums veicina ES finanšu interešu stingrāku aizsardzību.

Tautas nobalsošanas kampaņu finansēšana

39 Eiropas politisko partiju finansējumu var izmantot, lai finansētu kampaņas, ko Eiropas politiskās partijas rīko saistībā ar Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kurās piedalās šīs partijas vai to biedri. Saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem nav iespējams (tieši vai netieši) finansēt citas partijas, īpaši valstu politiskās partijas un Eiropas politisko partiju rīkotas tautas nobalsošanas kampaņas. Ierosinātās regulas 24. panta 2. punktā ir ieviesta iespēja finansēt tautas nobalsošanas kampaņas, ja tās attiecas uz "Savienības līgumu īstenošanu".

40 Valstu politiskās partijas parasti aktīvi piedalās tautas nobalsošanas kampaņās. Mūsdiā, būtu grūti nošķirt tautas nobalsošanas kampaņu finansēšanu no valsts partiju netiešas finansēšanas (lai segtu izmaksas, ko šim valsts partijām citādāk nāktos izmantot kampaņām). Valsts partiju netieša finansēšana joprojām ir aizliegta ar ierosinātās regulas 25. pantu.

41 Turklāt formulējums "Savienības līgumu īstenošana" nav pārāk precīzs, un praksē būtu grūti noteikt, tieši kuras tautas nobalsošanas kampaņas varētu pretendēt uz finansējumu.

42 Valsts līmenī organizētas tautas nobalsošanas reglamentē dalībvalstu tiesību akti. Lielākajā daļā dalībvalstu nav atļauts no ārvalstīm finansēt to partijas vai politiskās kampaņas¹⁹.

43 Tāpēc mēs uzskatām, ka, ņemot vērā to, cik grūti būtu pārbaudīt 24. panta 2. punktā ierosināto izdevumu attiecināmību, nebūtu ieteicams ļaut Eiropas politiskajām partijām finansēt valsts tautas nobalsošanas kampaņas.

Politiskās reklāmas pārredzamība

44 Ierosinātās regulas 5. pantā ir ieviests pienākums Eiropas politiskajām partijām izstrādāt politiskās reklāmas izmantošanas politiku. Turklāt Eiropas politiskajām partijām būs jānosūta Iestādei informācija par katru politisko reklāmu, ko Iestāde publicēs repositoriā. Dalībvalstis izraudzīsies valsts regulatīvās iestādes, kas būs kompetentas uzraudzīt atbilstību šīm prasībām, un par to paziņos Iestādei.

45 Mēs atzinīgi vērtējam šā ierosinājuma mērķi palielināt politiskās reklāmas pārredzamību. Tomēr uzskatām, ka ierosinātās regulas 5. panta 6. punkta noteikumi nav pietiekami skaidri attiecībā uz valsts regulatīvo iestāžu iesaistīšanos un to sadarbību ar Iestādi. Pastāv kompetences pārklāšanās risks, piemēram, attiecībā uz politiskās reklāmas politikas pārbaudēm un informācijas par politisko reklāmu iesniegšanu. Mēs ierosinām pārskatīt katras iesaistītās kontroles struktūras pienākumus.

¹⁹ Ārvalstu ziedojumi nav atļauti 22 dalībvalstīs no 27; avots: Eiropas Parlamenta Finanšu ģenerāldirektorāta pasūtīts pētījums, *Financing of political structures in EU Member States*, 2021. gada jūnijs, 17. un 18. lpp.

46 Ierosinātās regulas 5. panta 1. un 5. punktā ir prasīts Eiropas politiskajām partijām ievērot noteikumus, kas tiks iekļauti gaidāmajā regulā par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu²⁰ (regula vēl nav pieņemta), īpaši gadījumos, kad Eiropas politiskās partijas izmanto mērķorientēšanas vai pastiprināšanas metodes, kas ietver personas datu apstrādi, vai sadarbojas ar politiskās reklāmas pakalpojumu sniedzējiem.

47 Mēs sīkāk nekommentējam šos noteikumus, kuri tiks iekļauti citā regulā, tomēr atzīmējam, ka Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs ir sniedzis atzinumu²¹ par Regulu attiecībā uz politiskās reklāmas mērķorientēšanu un ieteicis pilnībā aizliegt konkrētas mērķauditorijas noteikšanu politisku mērķu sasniegšanai, kā arī mērķorientētu reklāmu, kuras pamatā ir visaptveroša izsekošana.

Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi

48 Kontroles pienākumus daļa Iestāde un Eiropas Parlamenta kredītrīkotājs. Ierosinātās regulas 32. panta 3. punktā ir noteikts, ka tie regulāri apmainās ar viedokļiem un informāciju par regulas interpretāciju un īstenošanu. Lai gan mēs atzinīgi vērtējam šo papildinājumu, uzskatām, ka Priekšlikumā nav pietiekami risināts risks, kas saistīts ar pienākumu pārklāšanos un kontroles mehānismu iztrūkumu.

- Iestādei piešķirta ierobežota kompetence: 28. panta 6. punktā Iestāde nav skaidri iekļauta kā struktūra, kas ir pilnvarota veikt vajadzīgās pārbaudes, tostarp uz vietas.
- Neskaidrs Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumu sadalījums: 34. panta 1. punkta angļu valodas redakcijā noteikts, ka gadījumā, ja kādu Eiropas politisko partiju vai fondu svītro no reģistrācija, "tie" ["they"] atgūst Savienības finansējumu.
- Nav noteikts pārbažu biežums: 7. panta 2. punktā un 11. panta 1. punktā noteikts, ka Iestāde "regulāri" pārbauda, vai reģistrētās Eiropas politiskās partijas un fondi joprojām ievēro reģistrācijas nosacījumus un pārvaldības noteikumus.
- Divām struktūrām ir līdzīga atbildība par pārbaudēm: 20. panta 1. punktā cita starpā paredzēts, ka Eiropas Parlamenta kredītrīkotājs izstrādā nosacījumus,

²⁰ COM(2021) 731 final, 25.11.2021.

²¹ Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs, 2022. gada 20. janvāra Atzinums Nr. 2/2022 par priekšlikumu regulai par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķorientēšanu.

saskaņā ar kuriem Eiropas politiskās partijas var pieteikties uz finansējumu. 21. panta 3. un 4. punktā tiek prasīts, lai Eiropas politiskās partijas pieteikumam uz finansējumu, ko tās iesniedz Eiropas Parlamentam, pievienotu sīku informāciju par politiskajām programmām un logo, kā arī dzimumu pārstāvību. Iestādei saskaņā ar 30. panta 2. punkta a) apakšpunkta viii) un ix) punktu ir tiesības piemērot sankcijas, ja tā uzskata, ka šīs prasības nav ievērotas.

Tiesiskā regulējuma vienkāršošana

49 Konkrēti noteikumi par Eiropas politisko partiju un fondu finansēšanu ir iekļauti Priekšlikumā un Finanšu regulā²². Turklāt Priekšlikumā tiek ierosināti noteikumi par politisko reklāmu, kurus reglamentēs vēl viena jauna regula par politiskās reklāmas pārredzamību un mērķtorientēšanu²³. Šī jaunā regula vēl nav pieņemta. Mēs atkārtojam savu iepriekšējo atzinumu, ka juridisko tekstu skaita samazināšana ļautu izvairīties no iespējamās noteikumu pārklāšanās un tādējādi tiesiskais regulējums būtu vienkāršāks.

Šo atzinumu Revīzijas palāta pieņēma 2022. gada 7. aprīlī Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā —

Klaus-Heiner Lehne
priekšsēdētājs

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2018/1046 (2018. gada 18. jūlijs) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam.

²³ COM(2021) 731 final, 25.11.2021.

Pielikums

Ierosinātās regulas pantu un mūsu komentāru mijnorādes

Ierosinātās regulas pants	Konkrētie komentāri	ERP atzinuma punkts
2. panta 1. punkts	Iemaksas	24
2. panta 7. un 8. punkts	Aizdevumi	12
2. panta 9. punkts	Papildu pašu resursi	16
3. panta 1. punkta e) apakšpunkts un 3. panta 2. punkta d) apakšpunkts	Iemaksas	22
3. panta 1. punkta g) apakšpunkts	Papildu pašu resursi	18
5. pants	Politiskās reklāmas pārredzamība	44
5. panta 1. punkts	Politiskās reklāmas pārredzamība	46
5. panta 5. punkts	Politiskās reklāmas pārredzamība	46
5. panta 6. punkts	Politiskās reklāmas pārredzamība	45
7. panta 2. punkts	Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48
11. panta 1. punkts	Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48
11. panta 5. punkts	Sankcijas	38
20. panta 1. punkts	Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48

Ierosinātās regulas pants	Konkrētie komentāri	ERP atzinuma punkts
20. panta 4. punkts	Līdzfinansējums	13
21. panta 3. punkts	Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48
21. panta 4. punkts	Sankcijas / Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	34, 48
23. pants	Papildu pašu resursi	17, 19
23. panta 3. punkts	Ziedojumi	28
23. panta 5. punkts	Ziedojumi	28, 29
23. panta 6. punkts	Iemaksas / ziedojumi	23, 29
23. panta 8. punkts	Ziedojumi	28
23. panta 9. un 10. punkts	Iemaksas	21
23. panta 11. punkts	Iemaksas	25, 26, 27
23. panta 13. punkts	Papildu pašu resursi	16
24. panta 2. punkts	Tautas nobalsošanas kampaņu finansēšana	39, 43
25. pants	Tautas nobalsošanas kampaņu finansēšana	40
26. panta 1. punkta a) apakšpunkts	Ziņošanas pienākumi	30, 32
28. panta 6. punkts	Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48
30. panta 1. punkta a) apakšpunkts, 30. panta 2. punkta a) apakšpunkta	Sankcijas	36

Ierosinātās regulas pants	Konkrētie komentāri	ERP atzinuma punkts
v) punkts, 30. panta 4. punkta a) apakšpunkta vi) punkts		
30. panta 2. punkta a) apakšpunkta vi) punkts	Sankcijas	35
30. panta 2. punkta a) apakšpunkta viii) punkts	Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48
30. panta 2. punkta a) apakšpunkta ix) punkts	Sankcijas / Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	34, 48
30. panta 4. punkta a) apakšpunkts	Sankcijas	33
30. panta 4. punkta b) apakšpunkts	Sankcijas	37
32. panta 3. punkts	Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48
34. panta 1. punkts	Iestādes un Eiropas Parlamenta pienākumi	48
36. panta 1. punkta f) apakšpunkts	Iemaksas	25

Avots: ERP, pamatojoties uz Priekšlikumu un mūsu komentāriem.